

बभूव रामः सपदि प्रवाप्यस्तुषारवर्षीव सहस्य सर्गः १४
चन्द्रः । कौलीनभीतेन गृहान्निरस्ता न तेन वैदेह
सुता मनस्तः ॥ ८४ ॥ निगृह्य शोकं स्वयमेव धीमान्
वर्णाश्रमावेक्षणजागरूकः । सभ्रातृसाधारणभोग
मृद्वं राज्यं रजोरिक्तमनाः शशास ॥ ८५ ॥ तस्यैक
भार्या परिवादभीरोः साध्वीमपि त्यक्तवतो नृपस्य ।
वक्षस्यसंघट्टसुखं वसन्ती रेमे सपत्नीरहितेव
लक्ष्मीः ॥ ८६ ॥

बभूवेति । रामस्तपदि शीघ्रं प्रवाप्यः प्रकृष्टाश्रुर्वभूव क
इव तुषारवर्षो हिमवर्षो सहस्यस्य पौषस्य चन्द्र इव यतः
तेन रामेण वैदेहसुता सीता गृहान्निरस्ता निष्कासिता
मनस्तो मनसस्तुन किं तेन कौलीनं निन्दा ततो भीतेन ॥ ८४ ॥
निगृह्येति । धीमान् स रामः स्वयमात्मनैव शोकं निगृह्य
निरुध्य च्छुद्धं समृद्धं राज्यं शशास किं सः वर्णानामाश्रमाणां
चावेक्षणे दर्शने जागरूक उद्युक्तः पुं किं सः रजोगुणेन रिक्तं
शून्यं मनो यस्य सः किं रां भ्रातृभिर्भरतादिभिः साधारणः
समानो भोगो यस्य तत् ॥ ८५ ॥ तस्येति । लक्ष्मीस्तस्य नृपस्य
वक्षसि न संघट्टः परसहवासस्तेन सुखं यथा तथा वसन्ती सती
सपत्न्या रहितेव रेजे दिदीपे किं तं परिवादात् निन्दातो
भीरो भयशीलस्य अतएव साध्वीमपि एकां भार्यां पत्नीं त्य
क्तवतः ॥ ८६ ॥